

KRKONOŠSKÉ VÝLETY – ZÁPAD

SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU

www.krnapp.cz

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNI FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfzp.cz

Harrachovské skokanské můstky

Kolem Harrachova

Skokanské můstky Harrachov ➔ Lesnická a myslivecká expozice Šindelka
➔ Hornické muzeum Harrachov ➔ NS Živá mrtvá Mumlava ➔ Sklárna
Harrachov

náročnost: nízká

délka trasy: 5,5 km

Výchozím bodem výletu, během kterého budete objevovat pěkná místa horského střediska Harrachova, jsou **skokanské můstky**. Ty se nacházejí ve dvou areálech. Areál středních můstků se nachází u hotelu Skicentrum, kde jsou skokanské

můstky s kritickým bodem 40 m, 70 m a 90 m. Výše na Čertově hoře je umístěn areál velkých skokanských můstků vybudovaný v letech 1978–1983 se skokanským můstkem s kritickým bodem 120 m a s nejnámějším mamutím můstkem pro

lety na lyžích, který má po poslední přestavbě v roce 2000 kritický bod 185 m. Na mamutím můstku se konalo v letech 1983 a 1992 Mistrovství světa v letech na lyžích.

Od areálu velkých skokanských můstků se vydáte po zelené turistické trase, která vás povede po mostě přes řeku Mumlavu k rozcestí. Odtud budete pokračovat vlevo stále po zelené turistické trase až k autobusovému nádraží. Pár kroků od nádraží stojí žulový dům, ve kterém se od počátku 19. století vyráběla střešní krytina – šindel. Dnes už se tady nic nevyrábí, posledních 60 tisíc šindelů bylo v roce 1934 použito na střechu staré Labské boudy. V budově známé jako **Šindelka** je umístěna expozice Krkonošského muzea Správy KRNP věnovaná lesnictví a myslivosti. Hluboké lesy pokrývají velkou část Krkonošského národního parku a péče o ně stojí lesníky nemalé úsilí. Expozice

Lesnicko-myslivecká expozice Šindelka

Na vlastní oči v naší expozici uvidíte i přezimovací obůrku

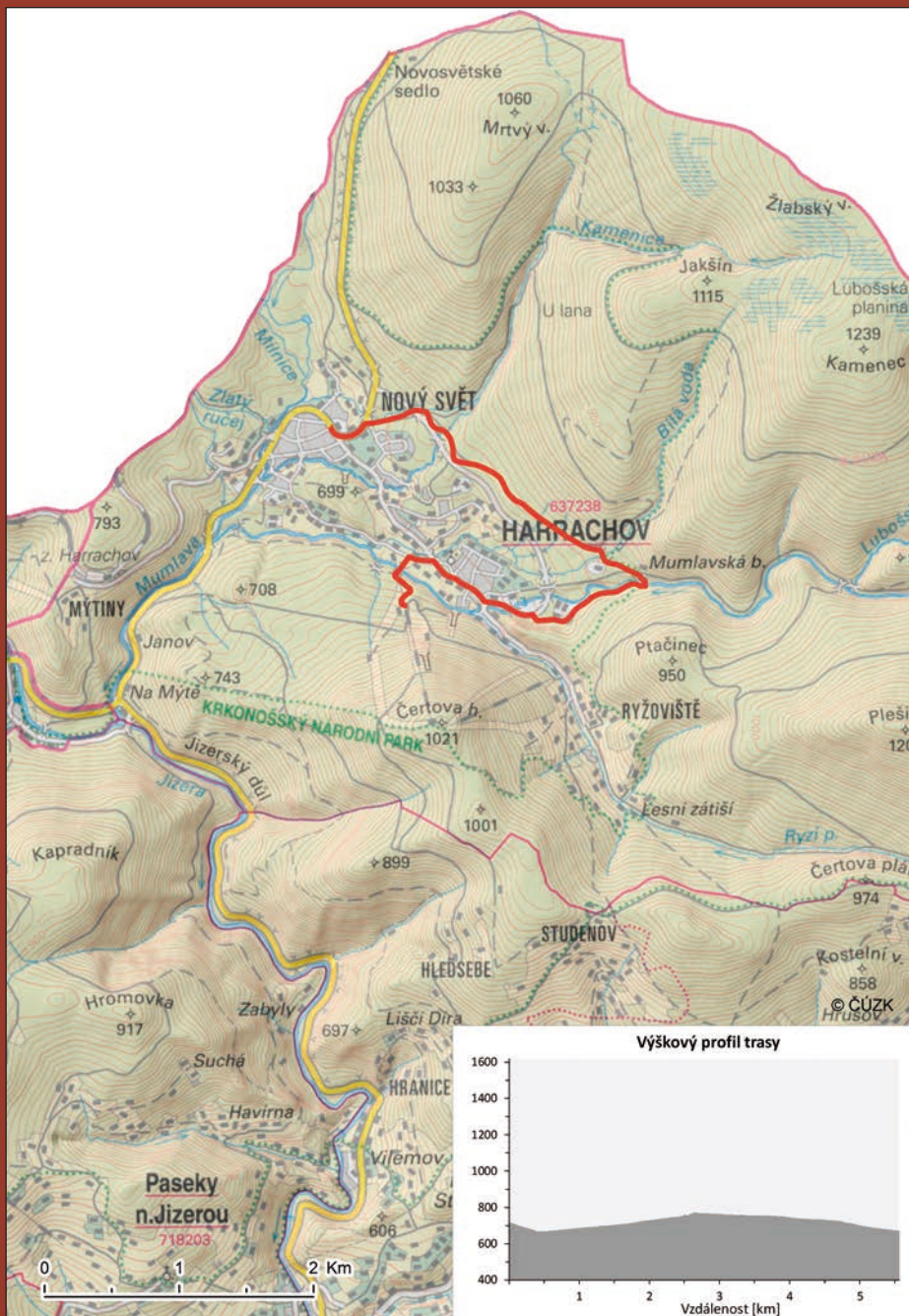

Harrachovské ložisko žilného typu je známé již od poloviny 18. století

vám prozradí, jak se les pěstuje, ale také jak a proč se v něm těží dříví. Nedílnou součástí krkonošských lesů je i zvěř. O tu je třeba správně pečovat, aby v Krkonoších prospívala, ale zároveň nepůsobila nadměrné škody na lesních porostech. Na vlastní oči v expozici uvidíte i přezimovací obůrku a pestrou zvěřenu žijící v lesích. V celé expozici můžete napočítat 32 vycpaných zvířat, mezi kterými nechybí jelen, srnec nebo divočák. Nejen pro zájemce o historii je připraven funkční model klauzy – zařízení, která byla v Krkonoších od 16. století budována za účelem splouvání vytěženého dříví po vodě do nižších poloh. V mini-kinosálu se prostřednictvím několika krátkých filmů můžete nechat unést dechberoucími záběry krkonošských lesů a horských masivů.

Od muzea budete pokračovat kolem autobusového nádraží, od kterého zabočíte vlevo a zhruba po 100 m opět překročíte suchou nohou řeku Mumlavu. Za mostem přes řeku půjdete první odbočkou vlevo a cesta vás zavede zhruba po 400 m k **Hornickému muzeu**. To bylo společně s prohlídkovou štolou otevřeno veřejnosti v roce 2003. V muzeu jsou ukázky minerálů fluoritových ložisek, nástroje a pomůcky používané při těžbě, mapy a fotografie dokumentující práci na zdejší ložisku. Prohlídková štola dlouhá zhruba 1 000 m má průměrnou roční teplotu 7 °C. Na osvětlené prohlídkové trase uvidíte například kompletní těžební stroj, důlní vozy, akumulátorovou lokomotivu nebo důlní nakladač. Během prohlídky poznáte práci v dnes již neexistujících rudných dolech.

Údolí Mumlavy

Šafrán bělokvětý

Z areálu rudných dolů směřujete dále po cestě až k rozcestí, kde se cesta napojuje na žlutou turistickou trasu. Od rozcestí zahnete vlevo a dojdete přes řeku Mumlavu, která celou cestu plyne s vašimi kroky, k začátku oblíbené naučné stezky **Živá mrtvá Mumlava**.

Pokud máte dosti času na poznávání zajímavých míst v Harrachově, líbí se vám místní krajina a máte chuť se dozvědět například, proč není bioMumlava, proč jsou nebezpečné obří hrnce nebo jak Mumlava tvoří tundru, určitě si stezku projdete až do konce na Krakonošovu snídani. Naučná stezka je dlouhá 4,7 km a provede vás šesti zastaveními. Stezka kopíruje tok Mumlavy. Žulové koryto

řeky je tvarově velice pestré, najdeme tu skalní plotny, místy s obřími hrnci a kotli (lidově „čertova oka“), balvanité úseky, peřeje i vodopády. Nejpůsobivější je řeka při jarním maximálním průtoku, je tedy řazena mezi řeky středoevropského (oderského) typu.

A pokud se rozhodnete si naučnou stezku neprohlédnout v celé její délce a kráse, alespoň se na chvíli zastavte a užijte si pohled na unikátní **Mumlavský vodopád**. Jeho výška činí 9,9 m, šířka se pohybuje mezi 9–10 m. Celkový sklon dosahuje 50°, hlavní stěna je strmější, mezi 60–70°. Průměrný průtok je okolo 750 l/s, takže je Mumlavský vodopád nejvodnější u nás.

U vodopádu stojí Mumlavská bouda. Tu zřídil hrabě Jan Harrach pro exkurzi České lesnické jednoty v roce 1879. Bouda v roce 1909, již za vlastnictví F. J. Erlebacha, vyhořela a byla jím pak obnovena v dnešní podobě.

V roce 1712 začíná zdejší historie výroby skla...

...a takhle vypadá harrachovská sklárna dnes

Z rozcestí, kde se potkává žlutá turistická trasa s modrou a kde je začátek naučné stezky Živá mrtvá Mumlava, půjdete dál po žlutě značené turistické trase zhruba 2,5 km. Po cestě prostupující vzrostlým lesem přejdete přes Bílou vodu a přes řeku Kamenici k rozcestí, kde se žlutá turistická trasa střetává s modrou vedoucí z Harrachova až k hranicím s Polskem. Odtud pokračujete vlevo stále po žlutě značené trase až ke křižovatce s hlavní silnicí. Tady se důkladně rozhlédněte, přejděte na druhou stranu silnice a pokračujte vlevo po silnici. Už jen zhruba 250 m vás dělí od cíle – **Sklárny a minipivovaru Novosad & syn.**

První zmínka o sklářské huti v Novém Světě se datuje k roku 1712. Dovednosti harrachovských sklářů, rytců, brusičů

a malířů, spolu s inovativní prací vedení sklárny byly příčinou velkých hospodářských úspěchů. Sklárna má bohatou historii a určitým milníkem pro její současnost je 1. červenec 1993, kdy se stal majitelem sklárny Harrachov vyučený sklář a zároveň vystudovaný právník JUDr. František Novosad. Jeho rodina sklárnu vlastní dodnes. Při návštěvě areálu sklárny si můžete domluvit prohlídku sklárny, navštívit Muzeum skla, ale také zdejší pivovar. V minipivovaru vyrábějí kvasnicová nefiltrovaná a nepasterizovaná piva pod názvy Huťské výčepní, František světlý ležák a Čerťák tmavý ležák. Tento lahodný mok můžete ochutnat v místní restauraci.

Nebo si po cestě za poznáním Harrachova můžete dopřát chvíle relaxace v Pivních lázních.

Muzeum skla obsahuje ucelenou sbírku historického skla z produkce harrachovské sklárny

Památník zapadlých vlastenců v Pasekách nad Jizerou

Romantický výlet krajem zapadlých vlastenců

Památník zapadlých vlastenců ➔ kostel sv. Václava ➔ rozcestí Planýrka ➔ Havírna ➔ kaple Nejsvětější Trojice ➔ U Protesané skály ➔ Mýto

náročnost: nízká

délka trasy: 6,8 km

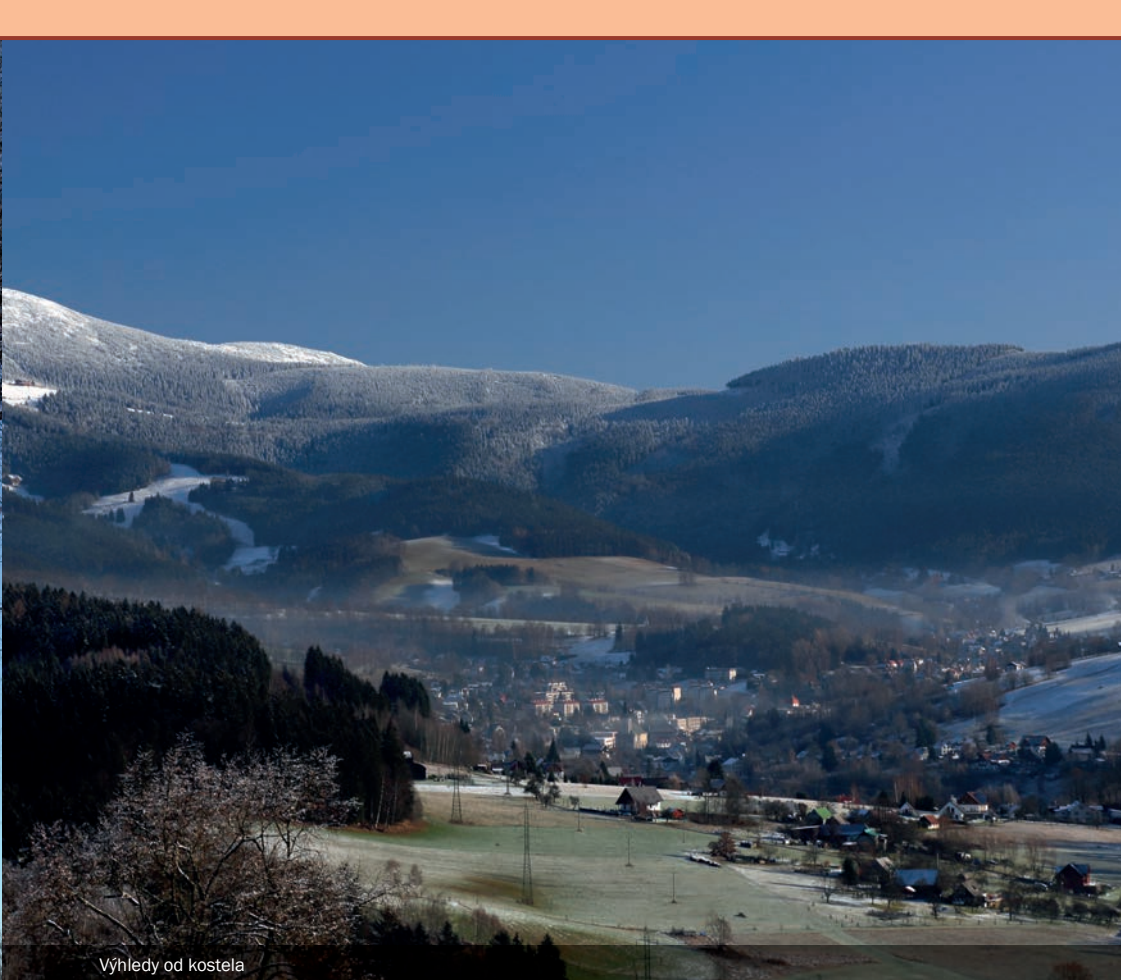
Paseky nad Jizerou se nacházejí na pravém břehu řeky Jizery, jsou obcí s unikátní lidovou architekturou, řadou roubených chalup s typickým zdobením lomenic, nabízejí působivé výhledy na západní Krkonoše a mají bohatou divadelní a hudební tradici. Staly se kolébkou krkonošské houslařské školy.

Trasa vás povede nejprve po zelené turistické značce historickou cestou zvanou Budárka. Po této cestě chodívali budaři z horských rokytnických bud a na krosnách nosili na trh do Tanvaldu a tehdy německého Jablonce nad Nisou produkty budního hospodářství jako např. máslo nebo sýry. Po nich se cestě začalo říkat Budárka.

Pasecký kostel svatého Václava

Výhledy od kostela

Poté budete pokračovat po modře značené turistické stezce zvané Planýrka, kterou nechal postavit v 19. století kníže Kamil Rohan, milovník botaniky a někdejší vlastník pomezí Krkonoš a Jizerských hor, stejně jako zámku Sychrov nedaleko Turnova.

Výlet začíná u **Památníku zapadlých vlastenců**, bývalé farní budovy, v jejíchž prostorách vznikl v roce 1958 zásluhou několika paseckých nadšenců a díky ochotným dárcům vzácných rodinných památek původně literární památník věnovaný památce písmáka, houslaře a učitelského

pomocníka Věnceslava Metelky. Památník dostal své jméno podle románu realistického spisovatele Karla Václava Raise, kterého k napsání románu Zapadlí vlastenci inspirovaly zápisky Věnceslava Metelky. Zájem veřejnosti vedl k postupnému rozšiřování sbírek a výstavních prostor, v průběhu let bylo otevřeno několik nových expozic. Od roku 1981 je Památník zapadlých vlastenců v péči Správy Krkonošského národního parku.

V blízkosti muzea se nachází **kostel sv. Václava**, vystavěný v letech 1787–1789, patřící mezi nejpůsobivější a také

V popředí vnuk Věnceslava Metelky Josef a jeho syn Stanislav

nejvyhledávanější sakrální stavby západních Krkonoš. Zásahu na tom mají nejenom osobitý půvab stavby i obce a ojedinělé výhledy na Krkonoše, ale také slavná literární, hudební a houslařská tradice spojená především s již zmiňovaným Věnceslavem Metelkou. K jižní straně kostela přiléhá svažité horský hřbitov, obehnaný kamennou zdí. V hrobě ozdobeném zdařilou bustou zde odpočívá Věnceslav Metelka.

Na slavnou hudební tradici zde navázaly již v 80. letech vynikající hudební produkce iniciované a vedené Josefem

Pohled do části expozice *Krkonošská houslařská škola*

Kaplička Nejsvětější Trojice

Valdmanem. Ty pak byly v roce 1991 přeměněny ve slavné **Pasecké hudební slavnosti**. Konají se každoročně na přelomu července a srpna. Svatováclavský sbor si sem zve interprety zvučných jmen a kostel sotva stačí návalu posluchačů. Spojíte-li tento zážitek s návštěvou sousedního neobyčejně zajímavého Památníku zapadlých vlastenců a nasýtíte se výhledů na horské velikány, odnese si nepochybně dojem, na nějž se nezapomíná.

Od kostela pokračujte dál po Budárce až k rozcestí, odkud se vydáte vlevo po modré turistické stezce Planýrce. Tato stezka vede z Vysokého nad Jizerou přes Paseky nad Jizerou až do Kořenova. V Pasekách spojuje dvě nejstarší části obce, Makov a Havírna. Havírna je typická horská osada, která se rozprostírá ve strmém lučinatém svahu mezi Mechovicí (799 m n. m.)

a Hromovkou (916 m n. m.). V místě zvaném Na Kopci stojí kaplička Nejsvětější Trojice.

Kapličku Nejsvětější Trojice si na tomto místě podle tradice postavili havířští, kteří v této části Pasek dobývali v 17. století stříbro. Silné zdi kapličky postavené z kamene, který bohatě nabízí prudký svah horského hřebenu Mechovice, během staletí provlhly, kaplička se postupně „zmenšovala“, jak se měnilo její okolí, vnitřní výzdoba byla několikrát vykradena. V roce 1994 byla od základu obnovena. Bylo přesně zachováno místo, tvar, rozměry zdi i velikost. Kolorovanou dřevořezbu Nejsvětější Trojice v tradiční lidové představě zhotovil výtvarník Jiří Kment. Od 19. století se ke kapličce konala častá procesí a po první světové válce se o svátku Nejsvětější Trojice v Havírně začala slavit pouť. Pouť se slavila právě u této kapličky, kde byla hospoda a skupina několika domů.

Protesaná skála

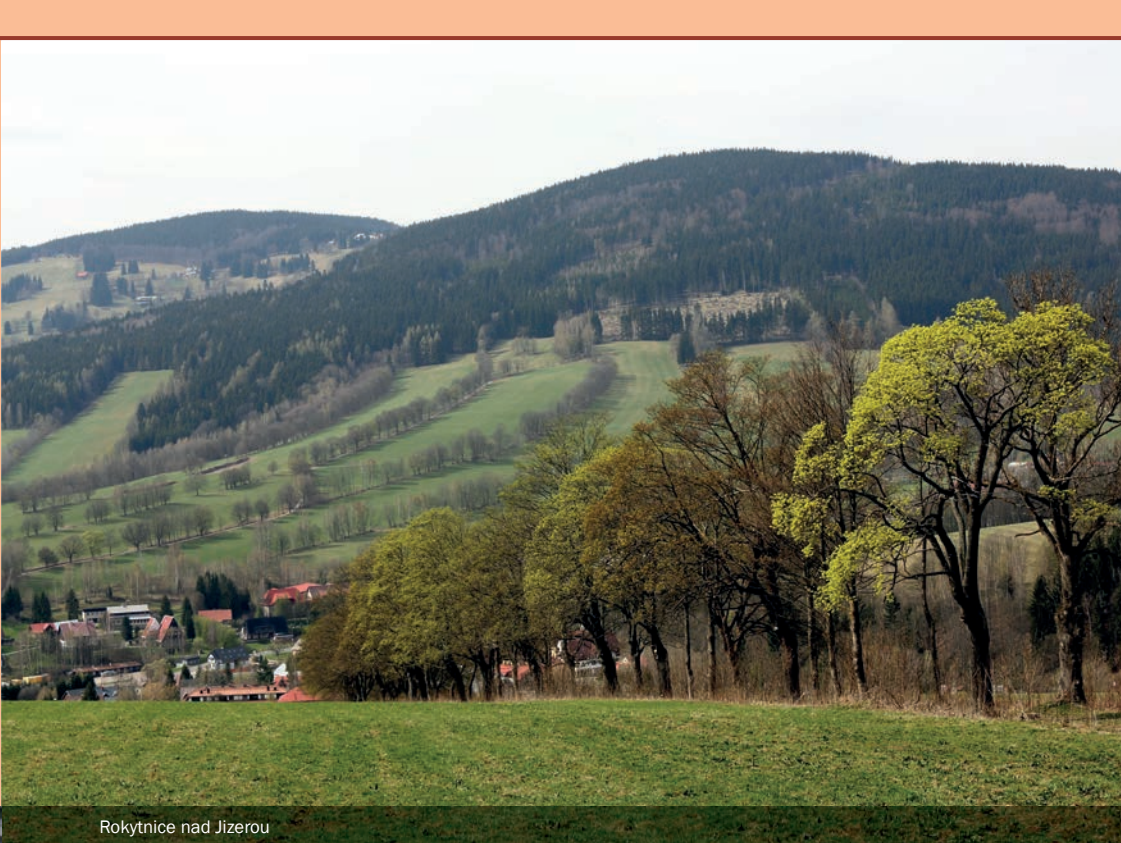
Od kapličky se cesta ubírá, paralelně s Jizerou, smrkovým lesem s místy zachovalými starými bukovými porosty. Po necelých 3 km dojdete k **Protesané skále**, v níž lesní silnice průkopem překonává mohutné skalní žebro. Přibližně o 300 metrů dál projdete zářezem Klokotivého potoka a budete pokračovat po Planýrce kupředu. Cestou minete atypickou dvojici betonových bunkrů krkonošského lehkého opevnění s jednou střílnou postavených v roce 1938 nad sebou tak, aby rozšířením úhlů střelby pokryly palbou strmé svahy hlubokého údolí Jizery. To by se postavením pouze jednoho klasického řopíku nepodařilo.

A potom se musíte rozhodnout, zda přejít Jizeru po starém kamenném mostě na Mýto a jít dál cestou do Harrachova, nebo postupovat po modré turistické stezce směr Kořenov.

Dvojice řopíků

Rokytnice nad Jizerou

Putování za řemesly

Rokytnice nad Jizerou, radnice ➔ vyhlídka Stráž ➔ Janatův mlýn Buřany
➔ Stromkovická kaplička ➔ Muzeum krkonošských řemesel Poniklá

náročnost: velká

délka trasy: 20,5 km

Město **Rokytnice nad Jizerou** ležící v malebném údolí, kterému vévodí Kotel a Lysá hora, je ideálním místem pro pěší výlety po okolních stráních i do vzdálenějšího okolí. Výchozím místem je Dolní náměstí, kde stojí ojedinělá budova radnice z roku 1902, postavená na základě

projektu firmy Holman a Krause z Vrchlabí stavební firmou Josefa Hájka z Rokytnice nad Jizerou. Od radnice vyкроčíte po žluté turistické trase. Zhruba po 800 m dojdete k rozcestí, odkud budete pokračovat rovně, stále po žluté, až k dalšímu rozcestí Pod Stráží, kde odbočíte vpravo a budete

Vyhlídká Stráž

pokračovat po červeně značené turistické trase. Po této cestě dojdete zhruba po 500 m k rozcestí, odkud půjdete vpravo, přímo na vrch Stráž.

Skalní **vyhlídka Stráž**, nazývaná též Strážník, je místem dobrého kruhového výhledu na Jizerské hory, údolí Rokytnice a západní část Českého hřbetu s dominantou Kotle. Ve středověku byla Stráž využívána jako strážný vrch, sloužící k ostraze severní hranice českého království. Varovala před nepřáteli ohňovými či kouřovými signály nejen okolní osady, ale mohla prostřednictvím propracovaného systému předávat zprávy přes Kozákův až do středu Čech. Jiný výklad jména tvrdí, že je to po množství strážních ohňů, jež tady

Rokytnická alej

Křížlický kostel sv. Jana Křtitele

zakládaly za třicetileté války stráže švédského vojska.

Z vyhlídky sejdete zpět k rozcestí a budete pokračovat vpravo po červené turistické trase. Zhruba po 700 m dojdete ke křižovatce, kde odbočíte vlevo a tím opustíte červeně značenou turistickou trasu. Ale budete pokračovat po cestě, která je značenou cyklistickou trasou č. 4174, k dalšímu rozcestí, kde cyklotrasa odbočuje vlevo a zhruba po 600 m se dáte první odbočkou vpravo, kde opustíte i značenou cyklotrasu. Půjdete cestou mezi loukami a lesní cestou až k dalšímu místu, které rozhodně stojí za vidění. Je jím roubený

Hutský vodopád

Janatův mlýn v Buřanech

Křížová cesta

Janatův mlýn v Buřanech pocházející z roku 1767, který je významným dokladem historie mlynářství. Mlýn a jeho nejstarší dochovaná část – přízemí a vlastní mlýnice – jsou dílem stavitele Jana Bouzka ze Tříčce. Rodina Janatova koupila mlýn od tříčských mlynářů v roce 1841, vlastnila jej a udržovala až do roku 2006. V původně dvoupodlažním mlýně s nástavbou mlýnice na pět podlaží můžete vidět dosud kompletní mlýnskou technologii a také funkční chlebovou pec.

Od mlýna půjdete vpravo a pokračujete po silnici zhruba 700 m k rozcestí, kde odbočíte vlevo a napojíte se tak na modrou turistickou trasu. Po ní půjdete mezi loukami, lesíky a kolem několika obytných domů až

ke křížovatce, kde modře značená trasa odbočuje vpravo. Odtud půjdete zhruba 2,7 km přes louky a lesy, obydlené území Bratrouchova, skrz lesy v Janouchově Městě až k rozcestí ve Stromkovicích (autobusová zastávka Horní Dušnice). Zde modrá turistická trasa pokračuje přímo, současně s cyklistickou trasou K8A. Zhruba po 1,2 km od rozcestí se odpojíte od modře značené turistické trasy a necháte se vést značenou cyklotrasou K8A zhruba dalších 1,2 km, kde se na rozcestí od cyklotrasy, směřující vlevo, odpojíte a půjdete rovně a pak na prvním rozcestí zahnete vpravo. Po pár krocích dojdete k dřevěné **Stromkovicé kapličky** ležící uprostřed lesů. Svatyňka vznikla v 60. letech 19. století, když tu panna Maria nevidomé ženě

navrátila zrak. Kaple se rychle stala vyhledávaným cílem poutníků a záhy vznikla i křížová cesta. V roce 1949 byla procesí zakázána. Kapličku opakovaně vykradli a dřevěná konstrukce v drsném podnebí zvolna podléhala zkáze. Původní kaple byla na jaře roku 2007 stržena, protože hrozilo její zřícení. Na jejím místě byla během tří měsíců Správou KRNP a občanským sdružením Zdravé Krkonoše postavena dřevěná kaple zcela nová. Vnitřek kaple zdobí dřevěný oltářní obraz Panny Marie.

Od kapličky se vrátíte stejnou cestou zpět až k rozcestí (autobusová zastávka Horní Dušnice). Poté půjdete vlevo po žluté turistické trase, která je současně značenou cyklistickou trasou K8. Cesta se kličkatí opět mezi zelenými loukami a lesy, poli a místy obytnými domky. Po 2,9 km se cesta stáčí vlevo a směřuje do obce Jestřabí v Krkonoších. Vy ale budete pokračovat rovně, kolem obytných domků, po

Zdejší voda je (prý) léčivá

Vejpalická kaplička p. Marie ve Stromkovicích

neznačené cestě, která se zhruba po 900 m stáčí k silnici, kde zahnete vpravo. Silnice je značená cyklistická trasa K8. Po cyklotrase pokračujete zhruba 650 m a pak se dáte vedlejší cestou vlevo, z které se opět napojíte po pár metrech na značenou cyklotrasu K8. V těchto místech, kde se vedlejší cesta spojuje opět z hlavní silnicí, budete pokračovat vlevo a zhruba po 600 m dorazíte k **Muzeu podkrkonošských řemesel**.

Muzeum stojí po levé straně silnice vedle hřbitova. Soukromá sbírka téměř 700 exponátů nabízí svým návštěvníkům možnost nahlédnout do dřívějšího života v podhůří Krkonoš. K vidění je zde zemědělská expozice, místnost na faře, svícení, zpracování lnu, praní a žehlení prádla, výroba másla, ševcovina, výroba knoflíků, šmelc, perličkové ozdoby, truhlářina, hospůdka, móda a módní doplňky první republiky, dětský

Vánoční ozdoba z Rautisu

koutek, výstava kočárků paní Jitky Krejčové, galerie krajek a další zajímavosti.

A pokud budete mít ještě čas a chuť vidět a vyzkoušet si, jak se vyrábějí originální perličkové ozdoby, navštivte tradiční výrobnu vánočních ozdob **Rautis**, která se nachází přes cestu jen pár kroků od muzea.

V Muzeu podkrkonošských řemesel

Pohled od Vysokého na východ

Dokonalé výhledy z Vysokého nad Jizerou

- Náměstí Dr. Karla Kramáře ➔ kostel sv. Kateřiny Alexandrijské
➔ divadlo Krakonoš ➔ Park básníků ➔ Mářinkův kříž ➔ Dykova skála
➔ zřícenina hradu Nístějka ➔ horská ves Jilem ➔ Na Farských mlýnech
➔ Vlastivědné muzeum ➔ náměstí Dr. Karla Kramáře

náročnost: střední

délka trasy: 11 km

Horské městečko **Vysoké nad Jizerou** vyrostlo na rozhraní Krkonoš a Jizerských hor v nadmořské výšce 420–720 metrů. Jeho území se skládá z pěti místních částí – Vysokého nad Jizerou, Sklenařic, Tříče,

Stará Vsi a Helkovic. Vysocko je proslulé svým ochotnickým divadlem, výborným vysockým červeným zelím zvaným hlava-tice nebo unikátním Metelkovým mechanickým betlémem. Vysoké nad Jizerou je

Kramářova vila ve Vysokém

Busta dr. Karla Kramáře

ideální lokalitou k pěším výletům do blízkého i vzdálenějšího okolí, nabízí svým návštěvníkům také cyklistické vyžití a v zimních měsících je tím pravým místem pro všechny milovníky lyžování. Na jedenáctikilometrové žlutě značené stezce lze poznávat bohatou historii i současnost města a také si vychutnávat půvabnou krajinu a krásné výhledy na panorama Krkonoš. Výchozím bodem je náměstí Dr. Karla Kramáře, kde také stojí rodný dům tohoto vysockého rodáka, prvního ministerského předsedy Československé republiky.

Stezka pokračuje kolem budovy radnice, městské knihovny a kostela sv. Kateřiny Alexandrijské až k divadlu Krakonoš.

Krkonoský kroj ve vysokém muzeu

Divadelní budova je působištěm stejnojmenného spolku divadelních ochotníků a stojí zde od roku 1925. **Divadelní spolek Krakonoš** je pokračovatelem tradice ochotnického divadla ve Vysokém, započaté roku 1786. Divadlo disponuje i loutkovou scénou a od roku 1971 se zde koná Krakonošův divadelní podzim – národní přehlídka amatérských divadelních souborů.

Městské sady nebo také **Park básníků**, kam vás stezka dále povede, nabízí možnost pohlednout do krajiny díky plastické mapě české a polské části Krkonoš, která je umístěna v altánku postaveném v parku. Najdete zde také pomník spisovatele Karla Havlíčka Borovského nebo busty Viktora Dyka a Antonína Sovy, kteří patřili mezi pravidelné návštěvníky města.

Za parkem budete míjet místní hřbitov a fotbalové hřiště, od kterého pokračujete

Pohyblivý betlém ve Vlastivědném muzeu pro Vysoké nad Jizerou a okolí

mezi poli a loukami po pěšince lemované jeřáby. Už tady se vám otevírá pohled na hory a vrcholy Krkonoš. Tak se jen na chvíli posad'te na lavičce, kde kdysi sedával vysoký rodák a spisovatel Zdeněk Rón, vychutnejte si jedinečný výhled na Čertovu horu, Plešivec, Lysou horu, Kotel, Zlaté návrší, Kozí hřbety, Luční horu a Žalý a pak pokračujte k místu, kde stojí od roku 1848 **Márinkův kříž**. Z lavičky pod lípou se vám otevírá rozhled na celý vnitřní hřeben Krkonoš.

Básníkovo oblíbené místo

Cesta vinoucí se mezi poli s obilím, kapustou nebo vysokým červeným zelím vás zavede na okraj lesa k **Dykově skále**.

Tento žulový balvan, přivezený z Mumlavy z harrachovského Nového Světa, kde básník též pobýval, označuje oblíbené místo

Márinkův kříž

Na skalním ostrohu nad řekou Jizerou leží pozůstatky gotického hradu z první poloviny 14. století.

Hrad Nístějka byl koncem 15. století zničen požárem

básníka Viktora Dyka při jeho houbařských vycházkách do okolních lesů za jeho pobytů ve Vysokém v letech 1917–1931. Ve vysokých lesích, pokud je zrovna správná sezona, i dnes můžete zkusit štěstí při hledání hub. A kdo ví, třeba si domů přinesete kromě nezapomenutelného zážitku z výletu také něco dobrého k večeři.

Po mírném klesání a stoupání lesem stále po žluté turistické trase přes Pohaniště, Nivy, Buky a Hradsko dorazíte k zřícenině hradu **Nístějka**. Hrad byl založen v polovině 14. století rodem Valdštejnů. V druhé polovině 15. století hrad vyhořel a zpusťl. V roce 2006 byl proveden poslední archeologický výzkum pozůstatků hradu. Část vykopávek je vystavena ve Vlastivědném muzeu ve Vysokém nad Jizerou. Zbytky původní květnaté bučiny byly současně se zříceninou

hradu Nístějka s výskytem vzácné rostliny lopusťniku skloněného vyhlášeny roku 1996 za přírodní památku.

Zde se nabízí možnost si okruh zkrátit a z křižovatky se po silnici vrátit kolem Vojákova mlýna, původně mlýna a dnes obytné budovy, zpět do Vysokého.

Ale pokud máte chuť objevit další nádherná místa, pak od Nístějky sebehněte po silnici podél Farského potoka k rozcestníku Pod Nístějkou, který vám ukáže správný směr vycházkového okruhu. Přes kamenný most pokračujete po žluté značce do Jilmu. Horská ves **Jilem** je nejníže položené místo vysokého katastru a od roku 1960 je připojena k Poníklé. Podle informační tabule umístěné na trase v Jilmu, zde býval oblíbený hostinec Na Táboře. Pokud vás přepadne hlad,

musíte dnes sáhnout do batohu do vlastních zásob. Tak snad jste svačinu nezapomněli doma.

Dále budete stoupat po silnici, která je zároveň značenou cyklistickou trasou č. 4295. Během této části trasy se dozvíte další zajímavosti o historii i současnosti míst, kterými procházíte, díky zde instalovaným informačním tabulím. Cesta vás povede kolem míst, kde v letech 1931–1943 stával skokanský můstek vysokého ski klubu, dále tam, kde již v 18. století stávaly Farské mlýny nebo okolo dnes již pustého koupaliště, které bylo zbudováno vysokým okrašlovacím spolkem v letech 1924 až 1925. Pokračujete k rozcestí Nad koupalištěm, odkud se vrátíte po silnici nahoru zpět do Vysokého.

Zde určitě poznáváte místa, kolem kterých jste šli na začátku tohoto okruhu. Míjíte fotbalové hřiště, hřbitov a Park básníků. Pokud tudy budete procházet na podzim, zpomalte a rozhlédněte se, zda pod vzrostlými letitými jírovci nečeká jeden kaštan do kapsy jako vzpomínka nebo jen tak pro radost.

Už jen pár kroků a dojdete k prostranství, kde stojí kostel sv. Kateřiny Alexandrijské a divadlo Krakonoš, odkud je to jen kousek zpět do výchozího bodu, na náměstí Dr. Karla Kramáře. Ještě se však nezapomeňte zastavit ve **Vlastivědném muzeu** pro Vysoké nad Jizerou a okolí, kde si můžete prohlédnout unikátní expozici Krakonošů, dále expozici o lyžování, historii města, dějinách divadla nebo místních rodácích.

Část expozice vysokého muzea připomíná lyžařství a lyžectví, jinak „skijáctví“ na „Vysočtě“

Vyhlídková plošina na vrchu Sovinec

Ze Sovince do Jilemnice

Vyhlídková plošina Sovinec ➔ Rozhledna Žalý ➔ zřícenina hradu Štěpanice ➔ domek Bohumila Hanče Jilemnice ➔ Krkonošské muzeum Jilemnice ➔ Zvědavá ulička Jilemnice

náročnost: velká

délka trasy: 16,3 km

Výchozím bodem výletu je **vyhlídková plošina Sovinec**. K rozhledně se můžete vydat, pokud se autobusem z Vrchlabí nebo Jilemnice svezete na Křížovky (autobusová zastávka Benecko, Mrklův, na Křížovkách). Od zastávky půjdete k parkovišti, z jehož levého rohu se vydáte pěšinou, kolem lesa, mezi loukami a zhruba

po 500 m dorazíte k místu, kde se na vrcholku kopce Sovinec (765 m n. m.) nachází vyhlídková plošina.

Od plošiny se po stejné cestě vrátíte k parkovišti, přejdete přes silnici a půjdete po žluté turistické trase, kterou se budete ubírat vzhůru až na vrchol

Žalý

Předního Žalého (1 019 m n. m.). Tady stojí kamenná rozhledna **Žalý**, která byla postavena v roce 1892. Za dobré viditelnosti lze z rozhledny přehlédnout celé panorama Krkonoš, části Jizerských a Orlických hor, podhůří a části Českého ráje.

Od rozhledny se vydáte po červené turistické trase, nazývané **Bucharova cesta**, směrem na Benecko.

Trasa byla pojmenována na počest Jana Buchara, řídícího učitele z Dolních Štěpanic a jednoho ze zakladatelů české turistiky a lyžování v Krkonoších. Cesta

byla vybudovaná jilemnickým Klubem českých turistů a z velké části i zásluhou samotného Jana Buchara.

Benecko je nejvýše položená horská obec v západních Krkonoších. Při své cestě projdete jeho centrem po červeně značené trase a budete mít možnost se mnohokrát zastavit a kochat se úžasnými výhledy na hřebeny Krkonoš. Ideálním místem pro krátkou zastávku je například Jindrova skála, již budete míjet na levé straně cesty zhruba po 500 m od turistického rozcestníku umístěného u centrálního parkoviště v centru obce. Podle místní legendy sídlil u skály poustevník řádu sv. Benedikta.

Benecká kape sv. Huberta

V těchto místech nyní stojí kaplička sv. Huberta, patrona myslivců.

Od kapličky budete pokračovat stále po Bucharově cestě, minete další turistický rozcestník a zhruba po 1,3 km, ještě před rozcestníkem u Kotelské vyhlídky, odbočíte vlevo na lesní pěšinu směrem na Horní Štěpanice. Cesta vás povede mezi lesy a poli až k evangelickému hřbitovu a dále ke katolickému hřbitovu s kostelem Nejsvětější Trojice, kde se napojíte na silnici. Od parkoviště u kostela Nejsvětější trojice budete pokračovat po silnici a zhruba po 100 m se dáte vpravo a po lesní cestě až k **zřícenině hradu Štěpanice**. Hrad sestával ze dvou částí, výše položeného a lépe opevněného Horního hradu, který obývalo panstvo, a Dolního hradu, do kterého byla soustředěna výroba. Literární prameny označují za zakladatele hradu na přelomu 13. a 14. století Jana z Valdštejna, hrad však podle archeologických nálezů, které potvrzují Balbínovu domněnku, vznikl již ve 2. polovině 13. století a byl založen v roce 1254

Zřícenina hradu Štěpanice

Štěpanická kaple Panny Marie Lurdské

Jindřichem z Valdštejna. Ve 14. a 15. století byl i nadále v držení Valdštejnů – v této době se v širším okolí hradu rozvíjela těžba rud a zlata a hrad se stal správním centrem oblasti. Na počátku 16. stol. přestal hrad sloužit k obývání a roku 1524 byl zcela opuštěn.

Od Štěpanického hradu se vrátíte stejnou cestou ke kostelu Nejsvětější Trojice. Od kostela budete pokračovat vlevo po cestě, která je zároveň cyklistickou trasou K10, až ke křižovatce, kde zabočíte vlevo a napojíte se opět na červeně značenou Bucharovu cestu. Touto cestou půjdete kolem kaple v Dolních Štěpanicích, přejdete po mostě přes řeku Jizerku a zahnete vlevo na hlavní silnici (Krkonošská). Zhruba po 1 km odbočíte vlevo a budete se ubírat

červeně značenou Bucharovou cestou (ul. U Jizerky) ke kruhovému objezdu v Hrabachově. Tady přejdete silnici a kolem autobusové zastávky směřujete opět k hlavní silnici (Krkonošská), zde po pár krocích přejdete přes silnici a po cestě dojdete k rozcestí, kde se dáte vlevo (ul. Hanče a Vrbaty). Tato cesta je zároveň cyklistickou trasou č. 22 a zavede vás k **domku Bohumila Hanče**. Bohumil Hanč, který patří k nejslavnějším českým lyžařským závodníkům, žil se svou ženou v hrabachovském domku č. p. 771 v období před první světovou válkou.

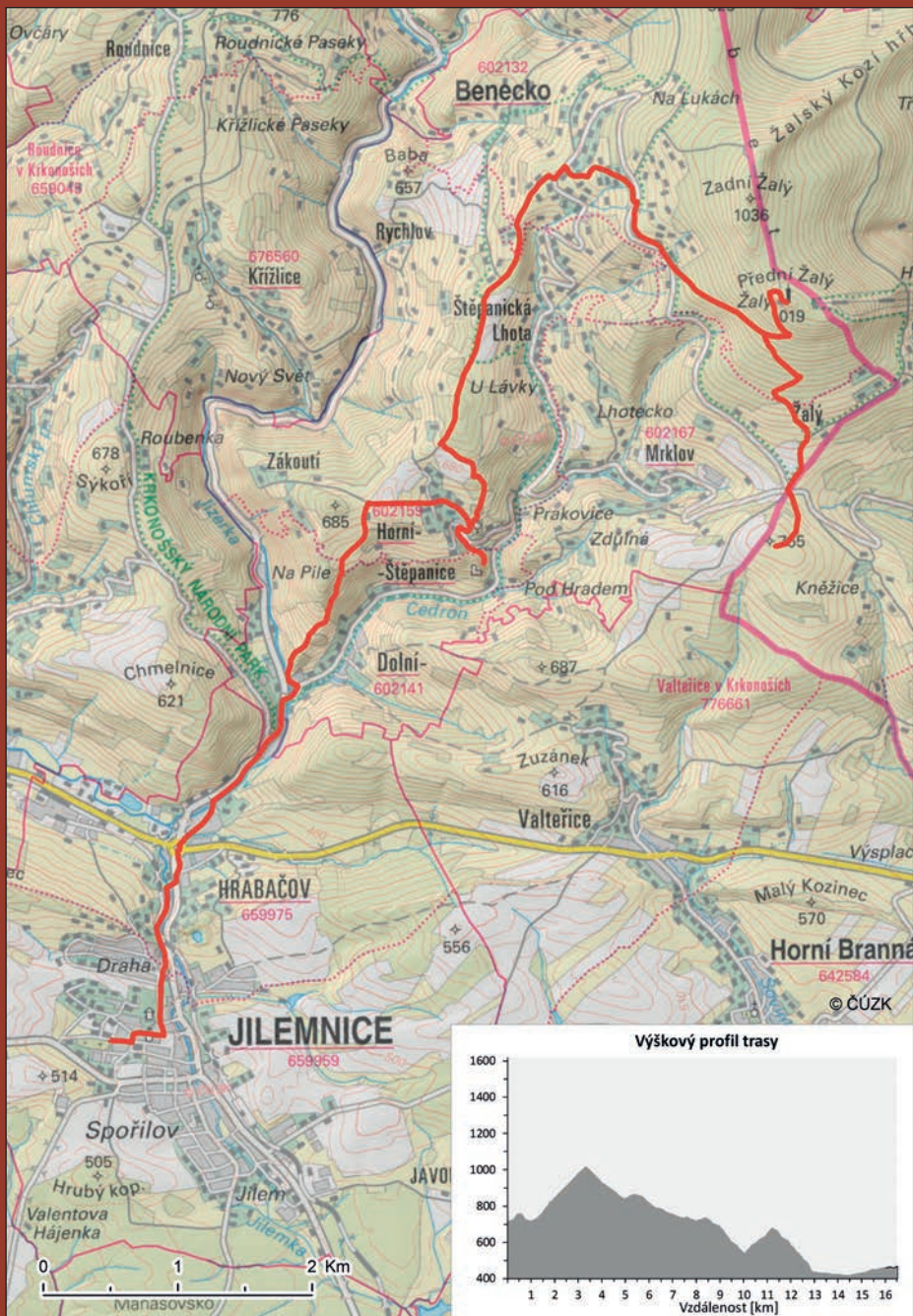
Dne 24. 3. 1913 se zúčastnil na krkonošských hřebenech závodu na 50 km, během něhož po statečném boji s rozbouřenými živly krutých hor v důsledku vyčerpání a podchlazení zahynul.

Stěpanický kostel Nejsvětější Trojice

Jilemnický zámek

Domek Bohumila Hanče

Od domku Bohumila Hanče pokračujte po červené turistické trase, přes železniční přejezd, podél levého břehu řeky Jilemky až ke kruhovému objezdu. Přejdete silnici a kolem

domu U Labutě jděte rovně a zhruba po 100 m se dáte první odbočkou vpravo, a pak po dalších 100 m zahnete vlevo, čímž opouštíte Bucharovu cestu a napojujete se na žlutě značenou turistickou trasu. Pěšina vedoucí zámeckým parkem vás zavede ke **Krkonošskému muzeu** umístěnému v nádherné budově jilemnického zámku. Krkonošské muzeum bylo založeno v roce 1891 v souvislosti s prvními přípravami na Národopisnou výstavu československou v Praze. V prostorách bývalého zámku hrabat Harrachů sídlí od roku 1953. Rozhodující zásluha na vybudování muzea náleží někdejšímu řediteli dívčích škol v Jilemnici Jáchymu Metelkovi (1853–1940). Od roku 1979 je muzeum součástí Krkonošského muzea Správy Krkonošského národního parku. Muzeum se ve svém sbírkotvorném programu zaměřuje především na historii a národopis západních Krkonoš, počátky a vývoj českého lyžování, v galerijní oblasti především na dílo Františka Kavána (1866–1941). Stálé expozice doplňuje každoročně řada výstav a doprovodných akcí.

Po prohlídce muzea na vás čeká v Jilemnici ještě jedna unikátní část města, kterou rozhodně nesmíte vynechat. Po žluté turistické trase vedoucí kolem fary (ul. Kostelní), základní školy (ul. K Břízkám) a sochy sv. Jana Nepomuckého dojdete k roubeným chalupám ve **Zvědavé uličce**. Zvědavá ulička je unikátním souborem staveb lidové architektury. Většina domů pochází z doby po požáru města v roce 1788. Název uličky vychází z faktu, že domy na západní straně jsou za sebou postaveny tak, aby každý další byl posunut o jednu okenní osu blíž do ulice. Ta se tím rychle zužuje, stáčí a domy působí dojmem zvědavosti svých obyvatel, kteří jako by chtěli pozorovat dění na ulici.

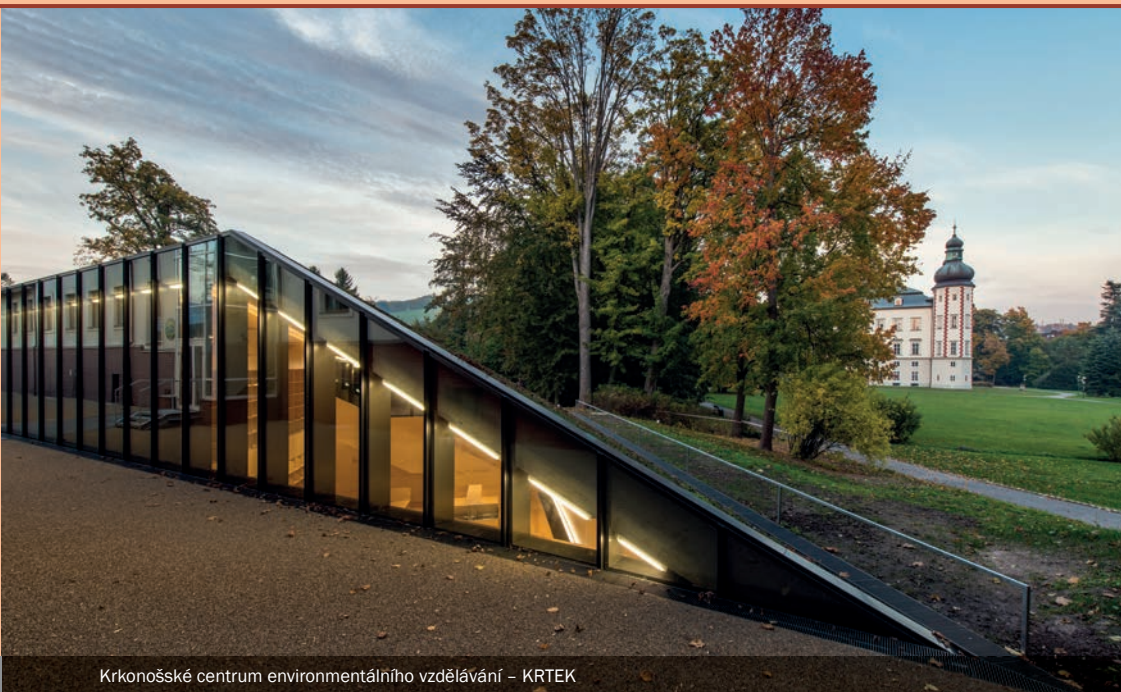

František Kaván: Na Staré hoře

Jilemnická Zvědavá ulička

Krkonošské centrum environmentálního vzdělávání – KRTEK

Z Vrchlabí přes tři kopce do Špindlerova Mlýna

Vrchlabí, Herlíkovice ➔ rozhledna Žalý ➔ Bucharova cesta (Šeřín – Černá skála – Mechovinec) ➔ Harrachova skála ➔ Medvědí cesta ➔ Vodovodní cesta ➔ Bedřichov ➔ centrum Špindlerova Mlýna

náročnost: velká

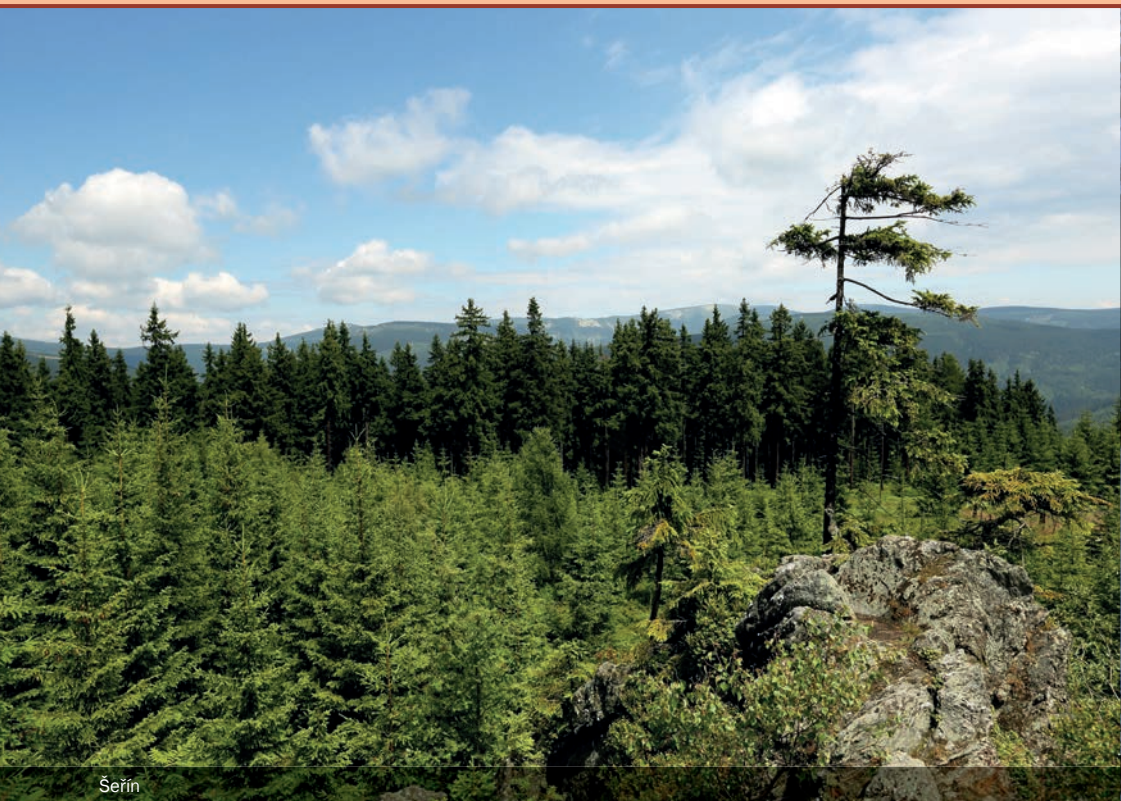
délka trasy: 15,4 km

Malebné horské město **Vrchlabí**, které je sídlem Správy Krkonošského národního parku, je ideálním východištěm turistických výšlapů.

Výchozím bodem je městská čtvrť Herlíkovice, kde nasednete na sedačkovou lanovku, jež vás vyveze na vrchol Předního Žalého.

Pár metrů od horní stanice lanovky stojí kamenná rozhledna **Žalý**, postavená v roce 1892.

Na místě kamenné rozhledny původně stávala rozhledna železná, zřízená Rakouským krkonošským spolkem r. 1889, a ještě předtím dřevěná rozhledna, která nahradila

Šerín

Smrk ztepilý

prvotní kamennou pyramidu z r. 1836. Za dobré viditelnosti lze z rozhledny přehlednout celé panorama Krkonoš, části Jizerských hor a Orlických hor, podhůří a části Českého ráje.

Od rozhledny se vydáte po červené turistické trase, nazývané **Bucharova cesta**. Projdete pouze část Bucharovy cesty, která spojuje město Jilemnice a pramen Labe a její celková délka je necelých 30 km (pokud vycházíme z Masarykova náměstí v Jilemnici). Trasa byla pojmenována na počest Jana Buchara, řídícího učitele z Dolních Štěpanic a jednoho ze zakladatelů české turistiky a lyžování v Krkonoších. Cesta byla vybudovaná jilemnickým Klubem českých turistů a z velké části i zásluhou samotného Jana Buchara.

Rohledna Žalý

Bucharova cesta přibližně sleduje osu Žalské rozsochy a pokračuje na rozcestí Rovinka. Z rozcestí vystoupáte přes tři vrcholy Šeřín (1 027 m n. m.), Černou skálu (1 039 m n. m.) a Mechovinec (1 081 m n. m.). Tato část Bucharovy cesty je nazývána **Cesta přes tři kopce** a patřila dříve k vyhledávaným lyžařským trasám. Výrazný Šeřín nabízí široký rozhled po krajině z vyhlídkové plošiny na jeho vrcholovém skalisku. Černá skála s upravenou vyhlídkou je snadno přístupná po značené pěšině, avšak výhled z ní je omezen lesem. Plochy Mechovinec je nejvyšším a nejsevernějším vrcholem Žalské rozsochy a poblíž jeho sedla je vytvořeno odpočinkové místo s piknikovým stolem, kde se vám nabízí

možnost si oddychnout a dát si něco na posilněnou.

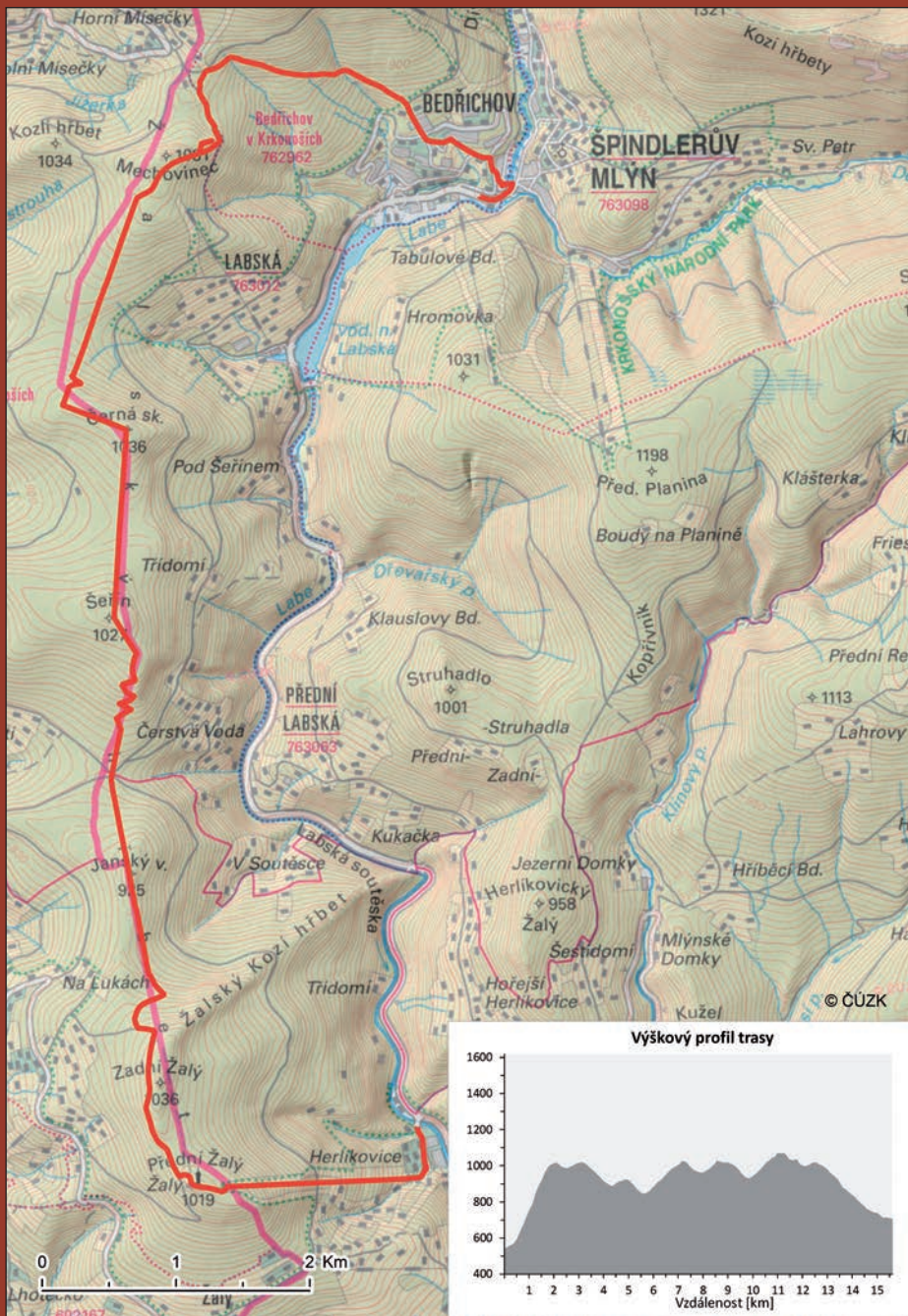
Od Mechovince pokračujte po červeně značené Bucharově cestě až k odbočce, od které se vydáte vlevo po naučné Medvědí cestě k **Harrachově skále**. Z Harrachovy skály, ležící v nadmořské výšce 1 035 metrů, budete mít nádherný panoramatický výhled na osídlení Špindlera Mlýna či Horních Míseček, též na krkonošské vrcholy jako např. Kozí hřbety, Luční horu, Kotel, Zlaté návrší nebo Medvědín.

Pokud si nebudete jistí, na který vrchol se zrovna díváte, můžete nahlédnout do dřevěné panoramatické mapy, která je na vyhlídce umístěna.

Harrachova skála

Špindlerův Mlýn

Podzimní borůvčí

Naučná Medvědí cesta, jejíž trasa je doplněna informačními tabulemi se zajímavostmi o medvědech, vás dovede k rozcestí, kde se napojuje na Bucharovu cestu. Odtud se vydáte vpravo a budete pokračovat po Medvědí cestě směrem na Špindlerův Mlýn. V těchto místech se trasa napojuje na další naučnou cestu Krakonošův příběh. Po pár metrech dorazíte k rozcestí, od kterého půjdete vpravo, stále po Medvědí cestě a zároveň po červené turistické trase nazývané Vodovodní cesta.

Vodovodní cestou sejdete až do **Bedřichova**, městské části Špindlerova Mlýna. Tato část města získala své jméno

Přehrada Labská

po Bedřichovi Augustu Harrachovi (1696–1749), za nějž byla původně sklářská osada založena. Zde budete procházet městem kolem obytných domů, plaveckého bazénu, hotelů a penzionů, až vás cesta svede do centra Špindlerova Mlýna.

Horské středisko **Špindlerův Mlýn** leží v samém srdci Krkonoš. Město se rozprostírá se v souběhu údolí na soutoku Labe a Dolského potoka a dále k němu patří přílehlá horská pásma, lesy, luční enklávy, ale také sídliště. Návštěvníkům i místním obyvatelům nabízí rozsáhlou síť turistických stezek pro pěší, cyklisty i běžkaře na vrcholky hor i směrem do podhůří. Svě jméno město získalo podle mlynáře

Spindlera, který se se svými sousedy zasloužil o to, aby si mohli postavit vlastní kostelík. Povolení získali 13. července 1793 patentem mocnáře Františka I., a téhož dne též vstupuje Špindlerův Mlýn do historie jako samostatná osada.

Centrem města protéká řeka Labe, přes jejíž koryto se klene unikátní špindlerovský **Bílý most**. Tento železobetonový segmentový obloukový most byl postaven v roce 1911. Most dlouhý 27,6 m je dnes součástí pěší zóny. Za Bílým mostem zahnete vpravo, půjdete podél hlavní silnice a zhruba po 200 metrech se na levé straně rozprostírá autobusové nádraží, z kterého se svezete autobusem zpět do Vrchlabí.

Bílý most přes řeku Labe

Krkonošské výlety – západ

Vydala Správa Krkonošského národního parku v roce 2019

Text: Alena Jahodová

Fotografie: Kamila Antošová, Radek Drahný, Benedikt Markel, Pavel Musil, Ondřej Prosický, Jan Štursa, archiv Krkonošského muzea Správy KRNAP, archiv Sklářny a minipivovaru Novosad & syn Harrachov

© 2019 Správa Krkonošského národního parku, Dobrovského 3, 543 01 Vrchlabí

Vytištěno na recyklovaném papíře.

ISBN: 978-80-7535-080-0

Jahodová, Alena. *Krkonošské výlety – západ*. Vrchlabí: Správa KRNAP, 2019.
ISBN 978-80-7535-080-0

112

SOS

150

HASIČI

155

LÉKAŘ

158

POLICIE

602 448 338 nebo **1210**

(+48) 985 nebo **601 100 300**

HORSKÁ SLUŽBA (CZ) / GOPR (PL)